

Сіверський Донець може бути не тільки корисним, а й шкідливим, підтверджено.

Вважаємо за необхідне продовження спостережень за популяцією бобра звичайного в басейні р. Сіверський Донець задля регулювання її чисельності в разі швидкого приросту та зменшення екологічного навантаження на заплавні ліси.

Список використаних джерел

1. Бородавка В. О. Ліси Донеччини: научно-інформаційний довідник. Луцьк: «Ініціал», 2015. 400 с.
2. Татаринів С. И. История Артемовска (Бахмута) в событиях и экспонатах.. Путеводитель по залам Артемовского краеведческого музея/ Артемовск, 2000. 41 с.

ВПЛИВ СТИМУЛЯТОРІВ РОСТУ НА УКОРІНЕННЯ ЖИВЦІВ ТРОЯНДИ

Котюк М. В., Ягенська Л. В., Котюк О. М.

Луцька гімназія №21 імені Михайла Кравчука

Сучасний ринок троянд в Україні насичується як за рахунок імпорту зрізаних квітів з Голландії, Еквадору, Коста-Ріки, так і за рахунок квітів, що вирощуються в нашій країні з саджанців голландських сортів. Зараз економічно вигідно вирощувати троянди в Україні: вони на 50 % дешевші, ніж імпортовані легальним шляхом. В структурі собівартості троянд близько 16 % становить вартість посадкового матеріалу [3]. Чимало людей бажають вирощувати троянди біля своїх будинків і теж потребують якісного і відносно дешевого посадкового матеріалу. Тому пошук шляхів підвищення ефективності укорінення живців троянди є актуальним.

Мета роботи: дослідити вплив кількох стимуляторів росту на укорінення живців троянди та виявити найефективніший. Відповідно до мети було визначено такі завдання:

1) опрацювати наукові джерела та ознайомитися із стимуляторами росту, що впливають на укорінення живців і обрати стимулятори для дослідження;

2) провести експеримент щодо укорінення живців троянди;

3) проаналізувати результати і оцінити ефективність кожного методу стимуляції.

Об'єкт дослідження: стеблові живці троянд. Предмет дослідження: вплив стимуляторів росту на їх укорінення.

Створення розкішного розарію – справа не стільки важка, скільки витратна з фінансової точки зору: посадковий матеріал із закритою кореневою системою коштує досить дорого. Також завезеним з інших країн саджанцям потрібен час для проходження адаптації до умов вирощування на новій місцевості, і в цьому троянди, вирощені з живців, мають перевагу. Для підвищення конкурентоздатності продукції квітникарські господарства мають впроваджувати прогресивні технології, повний цикл вирощування квітів, включаючи отримання посадкового матеріалу. Квітникарські господарства розмножують троянди здебільшого здерев'янілими живцями. Цей спосіб отримання посадкового матеріалу порівняно простий. Однак, недоліками даного методу є низький коефіцієнт розмноження (приблизно рівний 2), низька укорінюваність деяких сортів, необхідність відведення значних площ теплиць під розсадники [1].

Зелене живцювання – один із способів вегетативного розмноження рослин. Важлива особливість цього способу розмноження полягає в тому, що за допомогою функцій листка забезпечується регенерація кореневої системи на окремих від материнської особини частинах стебла [2]. Використання способу розмноження зеленими живцями сприяє скороченню термінів отримання повноцінного посадкового матеріалу, дає змогу при невеликих витратах початкового матеріалу одержати велику кількість вкорінених живців, механізувати частину робіт.

На основі аналізу літератури для експерименту було обрано два гормональні стимулятори росту органічного походження в розчинах – кореневін і гетероауксин, і біологічний стимулятор – бульби картоплі. Після витримування у водних і стимулюючих розчинах та висаджування живців троянд у субстрат, через 12-14 днів було помічено, що живці утворили додаткові корені. Це забезпечило вкорінення та закріплення живців у субстраті. Прискорення коренеутворення у живців дає можливість одержати здорові саджанці та більш розвинену кореневу систему.

З результатів дослідження було встановлено, що стимулятори росту впливають на ефективність вкорінення живців троянд. Аналіз даних свідчить про те, що найефективнішим способом живцювання є висаджування живців троянди у бульбах картоплі: 69,23 % укорінених живців порівняно з 23,08 % у контрольному варіанті. Складно пояснити, чому найефективнішим виявився варіант з використанням бульб картоплі. На нашу думку, занурені у ґрунт бульби активніше синтезували ауксини та інші ростові фактори і їхня дія була значно тривалішою.

Результати дослідження можна використати при вирощуванні троянд на присадибних ділянках, а також у практиці вегетативного розмноження інших видів багаторічних рослин.

Список використаних джерел

1. Ткачук О. О. / Особливості живцювання троянд на різних субстратах // О. О. Ткачук, Н. В. Яворська// Науковий вісник НЛТУ України. – 2013. – Вип. 23.5. – С. 314-318.
2. Васильцова І. В. Розмноження *Hibiscus siriacus* L. здерев'янілими та зеленими живцями. – [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://dspace.udpu.edu.ua/jspui/bitstream/6789/3651/1/Vasulcova3.pdf>
3. Манушкіна Т. М. Особливості клонального мікророзмноження троянди *Rosa hybrida* L. // Т. М. Манушкіна. - Вісник аграрної науки Причорномор'я. – Випуск 3, 2009. – С. 131-136. [Електронний ресурс] – Режим доступу: [http://base.dnsgb.com.ua/files/journal/Visnyk-agrarnoi-nauky-Prychornomorja/VANP2009/VANP2009-3\(50\)/Visnik_2009-3\(50\)_131-137.pdf](http://base.dnsgb.com.ua/files/journal/Visnyk-agrarnoi-nauky-Prychornomorja/VANP2009/VANP2009-3(50)/Visnik_2009-3(50)_131-137.pdf)

ПЕРСПЕКТИВИ КУЛЬТИВУВАННЯ IN VITRO М'ЯТИ ПЕРЦЕВОЇ (MENTHA PIPERITA L.)

Чайка І. В., Зайцева У. М., Дробик Н. М.

*Тернопільський національний педагогічний університет
імені Володимира Гнатюка*

В офіційній та народній медицині широко використовують ефіроолійну рослину – м'яту перцеву (*Mentha piperita* L.). Листки містять ефірну олію, залежно від сорту її вміст складає від 1,5 до 2,7,